

KRÁSY SLOVENSKA

OBRÁZKOVÝ ČASOPIS JEDNOTNEJ TELOVÝCHOVNEJ ORGANIZÁCIE, VENOVANÝ PROPAGÁCII A OCHRANE PRÍRODNÝCH KRÁS, TURISTIKE, CESTOV. RUCHU A JASKYNIARSTVU

1950

1-2

Ročník XXVII

Redakcia: Turčiansky Svätý Martin. — Administrácia: Slovtour, Liptovský Svätý Mikuláš, Stalinova 1. — Telefon číslo 105

Tvrдый stisk rúk. Stovky otázok, no tým menej odpovedí. Doškriabané a odreté ruky držia šálku s čajom, ktorá sa nepatrne chveje. Hlas zneje ticho, ustato, ale oči sa smejú.

V tábore je nekonečná radosť: zase sa podaril nejaký nový výstup. Zase zopakovali nejaký starý ťažký výstup. A chlapci jasajú. Sú povzbudení úspechmi iných, ani oni sa nechcú dať zahanbiť. A tak zajtra idú druhí na nové boje. Pomaly sa kráti týždeň, dni rýchle utekajú. Denník tábora sa zaplňa. Pomaly sa končí náš týždeň v Javorovej doline. Akási tieseň sa vkráda do duše a smutno je, hoci slniečko zláti kraj. Stan po stane sa stráca, hromadí sa všetko vo veľké balíky a naplňajú sa pleciaky do prasknutia. Zelená lúčka osamie a naše miesta označujú len jarčeky okolo stanov.

Máme zase nové skúsenosti, nové zážitky. Musíme sa však lúčiť. Aj jazierko už zosmutnelo, ani svište nepískajú tak veselo. Deň sa pomaly chýli k večeru a 13 horolezcov, kamarátov do hneda opálených, opúšťa dolinu a ich cestu značia ťažké okované topánky smerom na Sedielko...

Arno Puškáš.

Čsl. horolezci v Bulharsku

Dňa 6. októbra 1949 odcestovala šesťčlenná skupina čsl. horolezcov do Bulharska, aby na horolezeckom festivale a týždni sblížila športovcov bratských národov a nadviazala medzinárodné styky. Zájazd sa uskutočnil na pozvanie bulharskej fyzikultúry. Bol to prvý zájazd v medziach JTO Sokol. Hostiteľom bol spolok Akademik, ktorý našim horolezcom hradil v Bulharsku celý pobyt (strava, byt a cestovné). Zúčastnili sa: Vladimír Procházk a, Turnov (vedúci výpravy), Dr. Imrich Bielický a Ing. Róbert Binder z Horolezeckého ústredia JTO Sokol v Bratislave, Ján Mazáček, Jičín, Hugo Pavlovský z Brna a Dáša Šlechtová z Prahy.

Členovia výpravy boli prvými oficiálnymi hosťami bulharských horolezcov vôbec. Na hraniciach, v Rossii, privítal čsl. výpravu zástupca miestnej sekcie fyzikultúry a poskytol jej občerstvenie. Dňa 9. októbra ráno pristúpil do vlaku predseda spolku Akademik Andrej Todorov, ktorý čsl. výpravu sprevádzal do Lakatniku a do Sofie. V Lakatniku, asi 70 km od Sofie, zúčastnili sa naši horolezci na horolezeckom festivale, ktorým sa práve končil mesiac náboru horolezcov. Po privítaní zástupcami bulharskej fyzikultúry, horolezeckého ústredia a jednotlivých sekcií, predviedli čsl. horolezci, spolu s bulharskými, výstupy na cvičnej skale. Večer 9. októbra prišla výprava do Sofie.

Za pobytu v Sofii uctili čsl. horolezci pamiatku nedávno zosnulého Juraja Dimitrova a položil mu na hrob veniec so stuhami v československých a bulharských národných farbách.

Dňa 12. októbra odišla čsl. výprava spolu s bulharskými horolezcami do najvyššieho pohoria Bulharska, Rila, do chaty Malovica (2050 m), odkiaľ sa podnikali horolezecké výstupy. Bratislavskí horolezci liezli spolu a podarilo sa im v okolí Malovice uskutočniť tri prvovýstupy: pilierom južnej steny Jelenieho vrchu (kvalifikácia IV—V, jedno miesto VI, 13. októbra 1949), ďalej rebro v západnej stene Čiernej skaly (IV—V, 14. októbra 1949) a konečne pravou stranou po južnej stene Ušite (VI, 5. októbra 1949).

Dňa 16. októbra odišla z chaty Malovica skupina štyroch čsl. a troch bulhar-

ských horolezcov na Rilský Monastir, kde prenocovala a odtiaľ dňa 17. októbra prišla na chatu pri Rybných jazerách. Druhá skupina, dvoch čsl. a šiestich bulharských horolezcov, odišla z chaty Malovica až dňa 17. októbra priamo na chatu pri Rybných jazerách. Táto skupina prechádzala pohorím Rila popri najkrajšom jazere, Strašnom, cez Lopušský vrch, úbočím Popskej Šapky cez Kobylino Hradište a cez vrchol Su-Čalu (2683 m). Pre mimoriadne zlé počasie (dážď, sneh, hmla, ľadovica) dostala sa len do údolia Rilskej rječky, kde bola nútená bivakovať. Na chatu pri Rybných jazerách — Spasitelen dom sv. Ivana Rilského (2230 m) — dorazila až na druhý deň ráno.

Z chaty odišla dňa 19. októbra cez vrchy Jusofica, Kanarata, Redžepica a Nalband na Chyžu Graničar (2300 m), odtiaľ 20. októbra cez Džanku na Juruski-Čal, potom na Bliznaci a odtiaľ na najvyšší vrch Bulharska, Musalu (2925 m); prešla pri Maričin-Čale, pod ktorým z Maričinyh jazier (2300 m) pramení rieka Marica. Po krátkom odpočinku a občerstvení na meteorologickej stanici na Musale, ešte 20. októbra sostúpila výprava do Chyže Musala (2389 m) pri Siedmich musalských jazerách. Dňa 21. októbra sostúpila z chaty dolinou Carskej Bystrice do kúpeľného mesta Čamkuria a odtiaľ sa vrátila autom do Sofie.

Za ďalšieho dvojdnového pobytu v Sofii prijal a pohostil výpravu predseda bulharskej fyzkultúry, generál Stojčev. Ďalej sa zúčastnili na spartakiáde bulharských akademikov, navštívili spolok Akademik a Horolezecké ústredie fyzkultúry. Bratislavskí horolezci vyjednali výmenné zájazdy, ktoré sa majú uskutočniť už priebehom roku 1950. Dňa 24. októbra opustila čsl. horolezecká výprava Sofiu a vrátila sa cez Bukarešť a Budapešť.

Dr. I. B.

Valné shromaždenie Klubu Vysokogorskiego

Na pozvanie KW PTT zúčastnila sa delegácia Horolezeckého ústredia JTO Sokol dňa 28. VIII. 1949 na riadnom shromaždení poľských horolezcov, v hoteli „Morskie Oko“ v Zakopanom. Dohovorila spoločné horolezecké podniky a kurzy, študovala organizáciu a funkciu poľskej školy vysokohorskej, ktorú úspešne vedie W. H. Paryski; záchrannej služby a veľmi dobre organizovaného sboru i vodcov a informátorov. Ďalej pod vedením Dr. Žofie Radwańskiej-Paryskej si podrobne prezreli tatranské múzeum v Zakopanom a pred odchodom z Poľska navštívili známeho poľského horolezca Łapinského, chatára na Morskom oku. Odniesli sme si mnoho pekných dojmov, avšak vedúcim dojmom je, že potreby Tatier a poľského horolezectva správne chápu nielen vedúci činitelia, ale i najširšia poľská turistická verejnosť. Vytýkať by sa dalo, že územie poľských Tatier je doslova prepchané rôznymi stavbami a chatami a prešpikované chodníkmi a cestami. Zdalo sa nám, že v poľských Tatrách je zbytočne veľa stavieb, niet doliny bez dvoch-troch chat. Možno, že je to vynútené veľkým záujmom poľskej turistiky o Tatry. Pri tom všetkom musíme obdivovať disciplínu poľskej verejnosti a jej smysel pre čistotu a estetiku hôr. Na ilustráciu uvediem dve miesta, ktoré nie sú na okrasu ani poľským ani našim Tatrám: Kasprowy wierch a Lomnický štít s lanovkami. Kým na Lomnickom štíte je najvyššie smetisko a hnojisko v našej Republike, ohraničené kameňmi ČSD, na Kasprowom je čisto (nehľadiac na to, že celý vrch je sošliapaný a je križovatkou chodníkov). Na Lomnickom štíte ČSD by spravila osožnejšiu prácu, keby miesto ohyzdných hraničníkov na „svojom pozemku“ umiestila koše na odpadky. No i stavebný problém v poľských Tatrách pod vlivom KW PTT rieši sa v prospech zachovania rázovitosti Tatier. Tak napr. chatu na Morskom oku v najbližších rokoch zrušia a presťahujú asi o 2 km nižšie do doliny. Osobitná pozornosť sa venuje